

A globális vízügyi kormányzás aktuális kérdései

Heincz Balázs, munkatárs
Fenntartható Fejlődés Tanulmányok Intézet
Nemzeti Közszerológati Egyetem

Kulcsszavak: vízügyi kormányzás, biztonságpolitika

A Föld felszínét mintegy 70%-ban víz borítja, ugyanakkor a folyékony édesvíz mindössze 1%-át teszi ki a globális vízkészleteknek. A tavakban, tározókban és a folyókban tárolt felszíni víz mennyisége az összes vízkészletnek csupán 0.007 százaléka. A vizekkel való globális gondolkodás középpontjában ezen szűkös erőforrás állapotát meghatározó legfontosabb kihívásokra, elsősorban a népességrobbanásra, az urbanizációra és az éghajlatváltozásra adható válaszok állnak.

A két évvel ezelőtt megrendezett Budapesti Víz Világtalálkozó 2016 záródokumentum, a „Budapesti Víz Világtalálkozó 2016 Üzenetek és Szakpolitikai Ajánlások” hangsúlyozza, hogy a „vízgazdálkodás helyi-, vízgyűjtő- és regionális szinten valósul meg, kérdései azonban valójában globálisak, mert következményei globálisak – s ezek rendre összekapcsolódnak a víz körforgásán, a hidrológiai cikluson és a világ gazdaságon keresztül... A hatások csökkentése többé már nem kezelhető önmagában a helyi politikai és/vagy piaci kereteken belül. A világ egyik felének politikái, és válságai hatással lehetnek az egész világ vízkészleteire. Mivel a vízválság globális kihívás, ezért globális válaszra van szükség. A „Világunk megváltoztatása - az Agenda 2030: Fenntartható Fejlődési Célok” program koordinált globális megoldásokat szorgalmaz a globális vízügyi kihívásokra. Új globális vízpolitikai architektúrára van szükség annak érdekében, hogy konszolidált és erős politikai kormányzást lehessen biztosítani a vízgazdálkodás számára a Fenntartható Fejlődési Célokon és a többi nemzetközi keretrendszeren belül.”

Az ENSZ vízzel kapcsolatos jelenlegi intézményi felépítése nem teszi lehetővé az ENSZ tagállamok hatékony és összehangolt politikai iránymutatását az Agenda 2030 vízzel kapcsolatos elemeinek végrehajtásában. Kérdés, hogy felismerve a víz kérdésének globális jellegét képes-e a nemzetközi közösség az ENSZ rendszerén belül egy globális kormányközi mechanizmus kialakítására, vagy a már meglévő, regionális illetve határon átnyúló vízügyi együttműködési rendszerek megtartásával igyekszik megoldást találni a közelgő vízválság elkerülésében.